

S/S Göteborgs kollision med Ölbärn den 18 september år 1930 .

Ölbärn har alltid varit en populär ö under sommarhalvåret för Kämpersviksborna, vad man kanske inte vet är att det för drygt 80 år sedan inträffade en allvarlig sjöolycka vid ön när S/S Göteborg rände upp på klippställarna med full fart .

Jag skall berätta om händelsen, men först lite historik om fartyget .

S/S Göteborg var Ångbåtsaktiebolaget Bohuslänska kustens i Uddevallas flaggskepp. Hon byggdes år 1891 hos Bergsunds Mek. Verkstad i Stockholm för ett pris av 190000 kr. Längden var 45,31 meter lång och bredden 7,67 meter. Framdrivningen var en ångmaskin på 700 ihk vilket gav en fart av 13,5 knop. Inredningen var mycket påkostad med mjuka mattor, guldöverdragna lister, blyinfattade fönster och arton sovhytter. För dem som ville bada ombord fanns badhytter både med varmt och kallt bad. Oljemålningar i salongerna tillsammans med schackspel bidrog till att resenärerna skulle trivas.

Den 30 maj 1891 anlände S/S Göteborg till Uddevalla på sin jungfrufärd. Det blev förstas en stor uppståndelse i staden när flaggskeppet anlände till sin hemmahamn.

S/S Göteborg sattes in på linjen Göteborg --- Strömstad --- Kristiania (Oslo).

Befälhavare på S/S Göteborg var den legendariska Kaptan Albert Miltopaeus. Kaptan Miltopaeus var med och utformade S/S Göteborg och deltog också vid nybyggnationen av fartyget. Han stannade på S/S Göteborgs kommandobrygga i 28 år. Vid 80 år ålder gick han iland och då var han nästan blind!. I 66 år hade Kaptan Miltopaeus varit aktiv sjöman utan att ha haft en dag ledigt. Det ansågs att han hade passerat Bohuskusten 6000 gånger under de 40 åren han upprätthöll trafiken mellan Göteborg och Kristiania med olika passagerarfartyg.

S/S Göteborg seglade i nästan 60 år för sitt rederi Ångbåtsaktiebolaget Bohuslänska kusten. Ångfartyget kommer att passera Bohuskusten tusentals gånger och utgjorde en ståtlig syn där hon plöjde fram i rederiets färger: svart och gult.

Den 17 september 1930 avgick S/S Göteborg ifrån Oslo med kaptan W Grimstedt som befälhavare. Man anlände till Strömstad, enligt tidtabellen. I Strömstad övernattade en del av passagerarna för att fortsätta resan söderöver med S/S Göteborg nästa dag .

Torsdagen den 18 september avgick man från Strömstad med destination Grebbestad.

På eftermiddagen anlände man till Grebbestad. Efter lossning och lastning av en mindre mängd gods och passagerare avgick man mot Fjällbacka. På utgående från Grebbestad mellan Otterön och Småholmarnas kummel gav befälhavaren order till rorgångare Adolf Nilson att lägga rodret babord för att svänga rund kummeln och sätta kurs mot Fjällbacka .

När babord giren var utförd gav befälhavaren order att rodret skulle läggas midskepps. Rorgångare Nilsson försökte att vrid ratten midskepps, men detta lyckades inte och fartyget fortsatte i sin babord gir. Besättningen på bryggan försökte vrid ratten med all sin kraft och tillslut fick man över rodret till styrbord, men fartyget föll ur kurs och gick rätt mot Ölbärn. Kaptan Grimstedt slog ”full back” på maskintelegrafan, men den manövern misslyckades då den var för sent påtänkt.

S/S Göteborg rände rätt upp på Ölbärns berghällare med hög fart, för att sedan glida av klipporna och läggas sig på styrbord sidan vid ön. Fartyget vattenfylldes snabb på grund av en stor spricka i förskeppet som orsakades vid kollisionen samt genom ventiler och luckor i skrovet som stod öppna. Hon sjönk djup ned med akterskeppet i leran vid ön.

Passagerare och besättning räddade sig upp på Ölbärn. Endast två passagerare, ett par från England fick simma iland. Inga av passagerarna eller besättningen fick med sig sina tillhörigheter. Turligt nog överlevde alla olyckan.

Sjöförklaringen hölls inför rådhusrätten i Uddevalla. Närvarande vid sjöförklaringen var skeppsredare Charles Thorburn, kapten W Glimstedt, styrman

O A Knopp, rorgångare Adolf Nilsson samt ångbåtens två maskinister.

Besättningen vitnade om att överföringen i styranordningen hade hakat sig och att rodret legat dikt styrbord vid haveriet.

Rederiet meddelade att kapten Glimstedt varit i bolagets tjänst i över fyrtio år och varit befälhavare på traden Göteborg --- Oslo de senaste tjugo åren och gått routen två gånger i veckan.

S/S Göteborgs haveri vid Ölbärn tillskrevs som en ren olyckshändelse av rådhusrätten i Uddevalla.

Bärgningen av S/S Göteborg blev en komplicerad historia som utfördes av Röda bolaget i Göteborg. Bogserbåtarna Harald och John medverkade vid bärgningen.

Efter bärgningen fördes fartyget till Lindholmens varv i Göteborg för reparation och iordningställande.

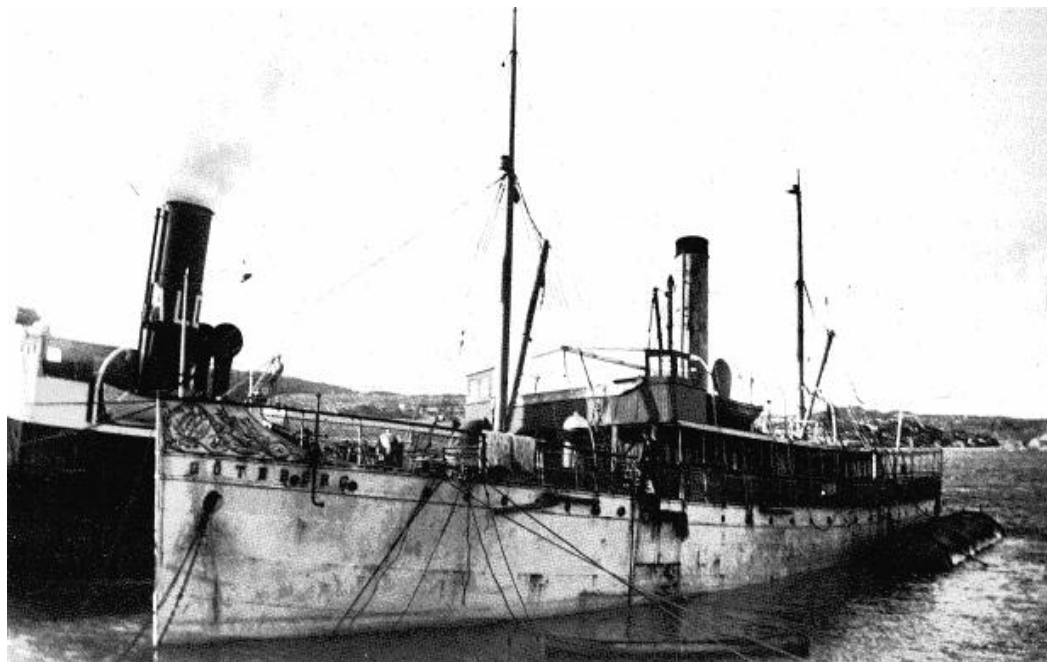
S/S Göteborg skrotades år 1975 i Hälle vid Idefjorden.

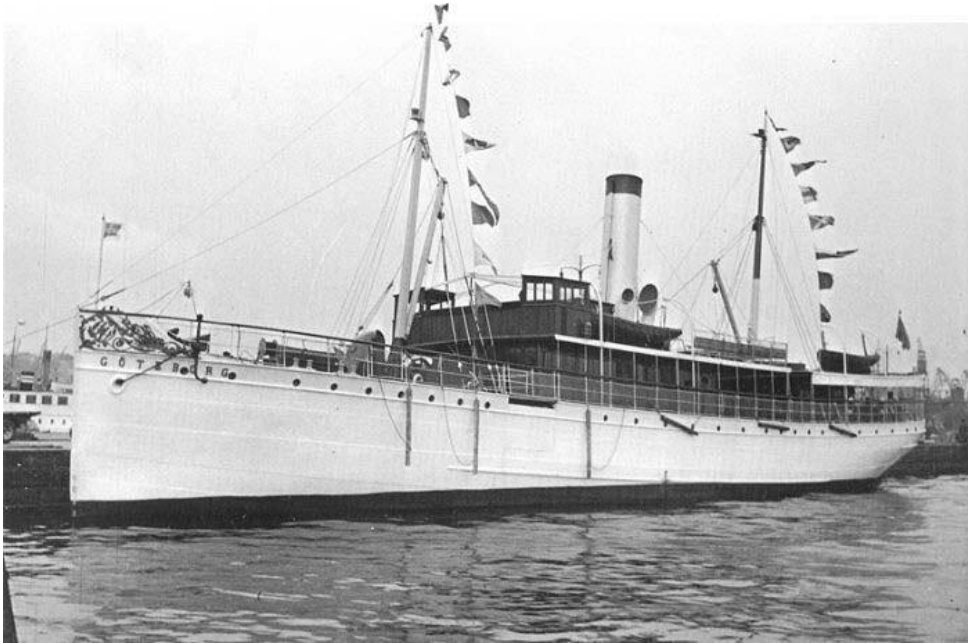
S/S GÖTEBORG liggande halvsjunken vid Ölbärn utanför Kämpersvik, hösten 1930. Foto: Tony Lundin

Bärgningen av S/S Göteborg vid Ölbärn . I bakgrunden ligger Stora Brattholmen och Otterön . Foto: Lennart Falleth samling

S/S Göteborg flyter igen. Notera den stora flytpontonen i aktern .

S/S GÖTEBORG
Foto: Lennart Falleth samling

Av Pelle Jansson Kämpersvik .

Källor. Tidningen Länspumpen 1988 :1
Skärgårdstrafiken i Bohuslän under 100 år av Wilhelm Hansson.
Bohuslänska kustens flaggskepp av Janne Dahl.
Egna anteckningar.
http://www.faktaomfartyg.nu/goteborg_1891.htm